

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 217/2013-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť M. D., Francúzsko, zastúpeného advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 23/2010 a takto

r o z h o d o l :

Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 23/2010 v období od rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 434/2011-26 z 23. novembra 2011 n e p o r u š i l základné právo M. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 217/2013-12 zo 4. apríla 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 23/2010 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 434/2011-26 z 23. novembra 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo najmä, že

„(...) Sťažovateľ sa ako navrhovateľ návrhom na začatie konania zo dňa 03. 02. 2010, doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 03. 02. 2010 domáhal vydania rozsudku, ktorým odporcovi uloží povinnosť zaplatiť sumu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj zaplata náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom v trestnom konaní a náhrady trov konania.

Odo dňa podania návrhu dňa 03. 02. 2010 na Okresnom súde Bratislava I sa ku dnešnému dňu vôbec nekonalo a vo veci nie je vykonaný žiaden úkon, a to aj napriek skutočnosti, že dňa 23. 11. 2011 Ústavný súd(...) vydal Nález sp. zn. II ÚS 434/2011-26, ktorým rozhodol, že Okresný súd Bratislava I v predmetnom konaní vedenom pod sp. zn. 18C 23/2010 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) a súčasne Ústavný súd(...) prikázal Okresnému súdu Bratislava I, aby vo veci sp. zn. 18C 23/2010 konal bez zbytočných prietáhov. Zároveň Ústavný súd(...) priznal sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške

314,18 eur. Odo dňa vydania Nálezu Ústavného súdu(...) sp. zn. II. ÚS 434/2011-26 k dnešnému dňu Okresný súd Bratislava I v predmetnej veci sp. zn. 18 C 23/2010 nekoná, a to aj napriek povinnosti uloženej Ústavným súdom(...) konať bez zbytočných prieťahov.

(...) Pri posudzovaní zbytočných prieťahov je podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR potrebné prihliadať na tri kritéria: 1. právna a faktická zložitosť vecí, 2. správanie účastníka súdneho konania, 3. postup samotného súdu.

Z vyhodnotenia uvedených kritérií možno mať jednoznačne za to, že prieťahy v predmetnom konaní neboli spôsobené právnou a faktickou zložitou vecí (spory o náhradu škody z titulu zaplatenej odmeny advokátovi súdy bežne prejednávajú a rozhodujú). Taktiež zo správania sťažovateľa nemožno vyvodiť záver, že svojim konaním spôsobil prieťahy v súdnom konaní, keďže súd sťažovateľa ani vôbec nekontaktoval. Máme za to, že prieťahy v súdnom konaní boli spôsobené postupom všeobecného súdu, keďže Okresný súd Bratislava I nevykonal žiaden právne relevantný úkon, ktorý by smeroval k meritórnemu prejednaniu a rozhodnutiu veci.

Sťažovateľ v súlade s ustanovením čl. 127 ods. 2 Ústavy SR žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia. Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. uvádza, že finančné zadostučinenie žiada vo výške 2.000,- EUR a svoj návrh odôvodňuje tým, že toto finančné zadostučinenie je protihodnotou utrpenej ujmy spôsobenej zbytočnými prieťahmi v konaní vedenom pod spis. zn. 18C/23/2010.

V uvedenom konaní vznikli zbytočné prieťahy vytvárajúce stav právnej neistoty, ktorý trvá už takmer 3 roky (takmer 1 rok odo dňa vydania Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 434/2011-26 zo dňa 23. 11. 2011, ktorým bola Okresnému súdu Bratislava I uložená povinnosť konať bez zbytočných prieťahov) a vzhľadom na správanie sa súdu nie je možné predpokladať, kedy sa pretrvávajúci stav právnej neistoty sťažovateľa odstráni.

Sťažovateľ sa nachádza v stave právnej neistoty, najmä vzhľadom na tú skutočnosť, že všeobecný súd v danej veci vôbec nekoná, čo v jeho prípade zvyšuje pocity neistoty a narušenie dôvery k všeobecnému súdnictvu.

Okrem týchto okolností poukazujeme aj na okolnosti, že samotné trestné stíhanie zasiahlo do súkromného a osobného života sťažovateľa, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým viac, že išlo o obvinenie nepreukázané, čo bolo potvrdené právoplatným zastavením

trestného stíhania, podľa ktorého skutok, z ktorého bol sťažovateľ obvinený a obžalovaný, nebol trestným činom.

Uvedené skutočnosti sa v predmetnej veci prejavujú o to výraznejšie, že predsedníčka súdu o podanej sťažnosti vôbec nekonala, sťažnosť odložila, vychádzajúc zo zjavne svojvoľného a arbitrárneho záveru, že plnomocenstvo vystavené pre advokáta musí byť úradne overené. Po tom, čo sa sťažovateľ obrátil so svojou sťažnosťou na Ústavný súd(...), ktorého Nálezom sp. zn. II. ÚS 434/2011-26 zo dňa 23. 11. 2011 bolo vyslovené porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) a zároveň Okresnému súdu Bratislava I bola uložená povinnosť konať bez zbytočných prietáhov, všeobecný súd aj napriek uvedenému k dnešnému dňu stále vo veci nekoná.

Opísané okolnosti podľa nášho názoru jednoznačne odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia v peniazoch.

Súčasne si uplatňujeme aj náhradu trov konania, ktoré vzniknú sťažovateľovi v dôsledku právneho zastúpenia v tomto konaní pred Ústavným súdom SR.

Na základe vyššie uvedených skutočností preto navrhujeme, aby Ústavný súd(...) po zistení skutkového a právneho stavu veci v súlade s ustanovením § 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. po predbežnom prerokovaní tohto návrhu rozhodol uznesením, ktorým by prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie, a vydal nasledovný nález:

1. Základné právo sťažovateľa M. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn.: 18C/23/2010 v čase po právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu(...) sp. zn. II. ÚS 434/2011-26 zo dňa 23. 11. 2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby vo veci vedenej pod spis. zn.: 18C/23/2010 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľovi M. D. priznáva finančné zadosťučinenie 2.000,- EUR(...), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľovi M. D. priznáva náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3369/2013 zo 16. mája 2013 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 30. mája 2013.

2.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronologický prehľad úkonov vykonaných okresným súdom v danej veci v napadnutom období a uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„(...) dovoľujem si Vám v úvode môjho vyjadrenia ku konaniu vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18C 23/2010 oznámiť, že netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z.(...) Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

(...) V prípade, ak súd Ústavný súd SR dospeje, k záveru že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prieťahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prieťahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadostučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadostučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol tieto podstatné skutočnosti:

„V právnej veci sťažovateľa(...), sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznamuje, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

V prípade úspechu si uplatňujeme náhradu trov konania vo výške 323,50 Eur (podľa § 11 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.), a to za prípravu a prevzatie právnej veci, ako aj za

vypracovanie ústavnej sťažnosti za rok 2012 (t. j. 2 x úkon právnej služby: 127,16 € bez DPH + režijný paušál 7,63 € + 20 % DPH) a túto uhradiť na môj účet(...)

K vyjadreniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.05.2013 si dovoľujem uviesť nasledovné skutočnosti:

Máme za to, že v danej veci ani napriek predchádzajúcemu Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, spis. zn. II. ÚS 434/2011-26 zo dňa 23. 11. 2011 Okresný súd Bratislava I nekoná plynulo. Uvedený súd síce vykonáva formálne úkony, avšak tieto nevedú k odstráneniu právnej neistoty. Takýmto úkonom je napríklad výzva súdu zo dňa 06. 05. 2013, ktorým súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na oznámenie, či sťažovateľ ovláda slovenský jazyk slovom a písmom. V uvedenej veci pritom táto skutočnosť nikdy nebola sporná. Uvedenou výzvou súd súčasne žiadal právneho zástupcu o opravu zástupcu štátu, ktorý má byť pasívne legitimovaný s ohľadom na zmenu zákona č. 514/2003 Z. z. (takúto povinnosť však sťažovateľ nemá, pričom poukazujeme na § 21 ods. 4 O. s. p.).

Ďalším neefektívnym úkonom bolo doposiaľ jedno nariadené pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 25. 04. 2013, ktoré podľa tvrdenia predsedníčky Okresného súdu Bratislava I malo byť odročené z dôvodu nedoručenia predvolania na pojednávanie sťažovateľovi ako i z dôvodu jeho neúčasti.

Právny zástupca sťažovateľa pritom v dostatočnom predstihu (a to podaním zo dňa 11. 02. 2013) požiadal Okresný súd Bratislava I inter alia o odôvodnenie účasti sťažovateľa na nariadenom pojednávaní, a to najmä s ohľadom na výšku istiny uplatňovanej v tomto súdnom konaní a s tým súvisiace cestovné náklady. Právny zástupca sťažovateľa súčasne uviedol, že účastnícky výsluch navrhovateľa nenavrhol ani sťažovateľ, ani protistrana, pričom súd môže v civilnom sporovom konaní vykonať len výnimočne dôkazné prostriedky nenavrhnuté účastníkom konania a o takýto prípad sa nejedná. Navyše sťažovateľ má v danom prípade postavenie žalobcu, ktorý znáša dôkazné bremeno a s tým spojené právne dôsledky (v prípade jeho nepreukázania). Okresný súd Bratislava I sa však k tomuto podaniu vôbec nevyjadril (t. j. neuviedol, či naďalej trvá na účasti sťažovateľa na nariadenom pojednávaní).

Pojednávanie určené na deň 25. 04. 2013 nemalo byť podľa nášho názoru odročené, keďže sťažovateľ bol riadne zastúpený právnym zástupcom a súd mohol vykonávať procesné

úkony aj bez účasti navrhovateľa (t. j. pokúsiť sa o súdny zmier, vykonať dokazovať oboznámením listinami a pod.).

Okresný súd Bratislava I však odročil pojednávanie len z dôvodu neúčasti sťažovateľa na nariadenom pojednávaní a naďalej bezpodmienečne trval na jeho účasti, pričom sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu vopred oznámil, že účastnícky výsluch nenavrhol, na budúce pojednávanie sa síce dostaví, ale využije svoje právo ako účastník konania nevypovedať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sme preto požiadali Okresný súd Bratislava I (podaním zo dňa 15. 05. 2013) o oznámenie, či naďalej trvá na účasti sťažovateľa na budúcom pojednávaní. Ak Okresný súd Bratislava I neodpovie na danú výzvu, tak sťažovateľ sa na pojednávanie dostaví, avšak vypovedať nebude.

Máme preto za to, že úkony všeobecného súdu nie efektívne a nesmerujú k odstráneniu stavu právnej neistoty. Okresný súd Bratislava I sa len snaží navodiť dojem, že vo veci koná.

Z uvedených dôvodov preto trváme na podanej ústavnej sťažnosti. “

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 23/2010 najmä v období od rozhodnutia ústavného súdu č. k. II. ÚS 434/2011-26 z 23. novembra 2011:

Dňa 3. februára 2010 sa sťažovateľ domáhal na okresnom súde vydania rozsudku, ktorým odporcovi uloží povinnosť zaplatiť sumu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj zaplataenia náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným

postupom v trestnom konaní a náhrady trov konania. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 18 C 23/2010.

(...)

Dňa 23. novembra 2011 ústavný súd vydal nález č. k. II. ÚS 434/2011-26, ktorým rozhodol, že okresný súd v predmetnom konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 23/2010 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasne prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov. Zároveň ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €, ako i náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 €.

Dňa 30. novembra 2011 Okresná prokuratúra Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) oznámila okresnému súdu, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi bolo uznesením zastavené. Toto uznesenie sa stalo právoplatným 30. septembra 2008.

Dňa 20. decembra 2011 vyšší súdny úradník dal kancelárii pokyn na predloženie spisu sudcovi na ďalšie konanie.

Dňa 13. januára 2012 bol spis vrátený vyššiemu súdному úradníkovi s pokynom sudcu, aby urobil úpravu nachádzajúcu sa na č. 1. 37 súdneho spisu (t. j. na účely posúdenia prípadnej litispendencie zabezpečiť spisy osobne nahliadnutím do spisu, spísať o tom úradný záznam a zabezpečiť trestný spis).

Dňa 14. februára 2012 sťažovateľ opätovne žiadal poukázať úhradu finančného zadosťučinenia priznaného ústavným súdom na bankový účet, ktorý označil vo svojej elektronickej správe z 22. decembra 2011.

Dňa 23. februára 2012 vyšší súdny úradník žiadal zapožičanie spisu okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 552/2006 a zapožičanie spisov okresného súdu sp. zn. 19 C 54/2009 a sp. zn. 9 C 110/2006. Spis okresného súdu sp. zn. 19 C 54/2009 bol zapožičaný 26. februára 2012 a spis sp. zn. 9 C 110/2006 bol zapožičaný 28. februára 2012. K vylúčeniu označených spisov došlo 9. mája 2012.

Dňa 1. marca 2012 okresná prokuratúra zaslala okresnému súdu odpoveď totožnú s obsahom svojej odpovede z 29. novembra 2011 s poukazom na § 55 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého požadovaný dozorový denník sp. zn. 2 Pv 552/2006 nie je možné zapožičať.

Dňa 3. mája 2012 vyšší súdny úradník nahliadol do spisu sp. zn. 9 C 110/2006 a sp. zn. 19 C 54/2009 a zistil, že *„aj keď vo všetkých konaniach vystupujú rovnakí účastníci konania, nejde o prekážku litispendencie”*.

Dňa 3. mája 2012 vyšší súdny úradník požiadal o zapožičanie vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „okresné riaditeľstvo”) ČVS: ORP-586/2-OVK-B1-2006-PL.

Dňa 5. augusta 2012 okresné riaditeľstvo zaslalo okresnému súdu požadovaný vyšetrovací spis.

Dňa 3. septembra 2012 vyšší súdny úradník predložil spis zákonnému sudcovi.

Dňa 8. februára 2013 bolo právnenmu zástupcovi sťažovateľa doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na 25. apríl 2013. Zároveň okresný súd právneho zástupcu vyzval, aby zabezpečil prítomnosť sťažovateľa na pojednávaní a aby v lehote 10 dní doručil všetky uznesenia o začatí konaní a obvinení.

Dňa 13. februára 2013 sa právny zástupca sťažovateľa obrátil na okresný súd so žiadosťou o spresnenie výzvy z 31. januára 2013, z ktorej nie je zrejmé, aké uznesenia o začatí konania požaduje okresný súd doručiť. Zároveň požiadal o odôvodnenie dôvodnosti predloženia okresným súdom požadovaných podkladov, ako aj účasti sťažovateľa na pojednávaní.

Dňa 27. februára 2013 vyšší súdny úradník oznámil okresnej prokuratúre začatie konania návrhom doručeným okresnému súdu 3. februára 2010.

Dňa 4. apríla 2013 ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 217/2013-12 rozhodol o tom, že sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 23/2010 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 434/2011-26 z 23. novembra 2011, prijíma na ďalšie konanie.

Dňa 25. apríla 2013 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa a jeho nevykázaného doručenia predvolania, s tým, že právny zástupca sťažovateľa predstaví žalobcu na pojednávaní nariadenom na 3. október 2013. Okresný súd zároveň vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby *„opravil zastupujúci orgán SR vzhľadom na zmenu zákona”*. V rovnaký deň dal sudca pokyn na predvolanie

účastníkov konania na nariadené pojednávanie a na pripojenie spisov sp. zn. 9 C 54/2009, sp. zn. 19 C 54/2009 a sp. zn. 24 C 63/2008 a ich následné predloženie.

Dňa 29. apríla 2013 právny zástupca sťažovateľa podal okresnému súdu žiadosť o opravu zápisnice z 25. apríla 2013 tak, aby zodpovedala priebehu pojednávania, a o upustenie od vykonania výsluchu sťažovateľa.

Dňa 29. apríla 2013 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené predvolanie na pojednávanie pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty pre nedostavenie sa sťažovateľa.

Dňa 30. apríla 2013 kancelária okresného súdu žiadala zapožičanie spisov sp. zn. 9 C 110/2006, sp. zn. 19 C 54/2009 a sp. zn. 24 C 63/2008 na základe pokynu sudcu z 25. apríla 2013.

Dňa 6. mája 2013 okresný súd vydal uznesenie č. k. 18 C 23/2010-91, ktorým zamietol návrh na vydanie opravného uznesenia z 29. apríla 2013. V rovnaký deň okresný súd opätovne vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby „*v lehote 5 dní opravil zástupcu pasívne legitimovaného žalobcu vzhľadom na zmenu § 4 zák. 514/2003 Z. z.*“ a súčasne aby oznámil okresnému súdu, či sťažovateľ ovláda slovenský jazyk slovom a písmom.

Dňa 6. mája 2013 okresný súd pripojil spis sp. zn. 9 C 110/2006 k spisu sp. zn. 18 C 23/2010.

Dňa 7. mája 2013 bol k spisu sp. zn. 18 C 23/2010 pripojený aj spis sp. zn. 19 C 54/2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 23/2010 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 434/2011-26 z 23. novembra 2011 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným

zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd – rovnako ako v náleze sp. zn. II. ÚS 434/2011 – konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania ani v napadnutom období nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení ani v súčasnosti nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v posudzovanom období, treba konštatovať, že na odročení nariadeného pojednávania mal svoj podiel aj sťažovateľ, pretože napriek výslovnému upozorneniu súdu nebol súčinnosťný a nedostavil sa na pojednávanie, hoci okresný súd jeho účasť považoval za potrebnú, pričom aj vo vyjadrení k tejto veci trval na tom, že jeho účasť na tomto pojednávaní nie je účelná, a ak sa na nariadené pojednávanie nedostavil, využíva iba svoje procesné práva. Samozrejme, využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v napadnutom súdnom konaní nemožno kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy, avšak aj sťažovateľ si musí byť vedomý toho, že takéto úkony spôsobujú predĺženie priebehu konania (*mutatis mutandis* I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 434/2011-26 z 23. novembra 2011 a konštatuje, že

z prehľadu procesných úkonov opísaných zo súdneho spisu, ktorý bol ústavným súdom zapožičaný, vyplýva, že okresný súd od doručenia uvedeného rozhodnutia ústavného súdu konal vo veci v podstate priebežne. Ústavný súd pripúšťa, že v prvých mesiacoch v posudzovanom období (keď sa zisťovalo, či nepripadá do úvahy litispendencia v predmetnej veci) neboli úkony súdu vždy efektívne, avšak k tomu došlo aj nesúčinnosným správaním sťažovateľa. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 47/03 a v ňom odkaz na predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu). V okolnostiach danej veci krátkodobý neefektívny postup okresného súdu neovplyvnil podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že vec nebola doteraz skončená, a preto tento priet'ah nemožno ani považovať za príčinu neodstránenia stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza v dôsledku trvania tohto konania. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nebolo možné z hľadiska komplexného posúdenia inkriminovaného konania považovať postup okresného súdu v ňom za porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Postup okresného súdu, aj keď nebol vždy efektívny, sa zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

4. Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia označených práv navrhol, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, a domáhal sa aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné práva, ktorých porušenie sťažovateľ namietal, porušené neboli, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už podrobnejšie nezaoberal.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže sťažovateľ v konaní neuspel, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ani jeho návrhom na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2013